

עפ"ת 13070/09/15 - רונן ניסים סרוסי,, באמצעות עו"ד דרור חייק נגד משטרת ישראל/לשכת תביעות תנועה חיפה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 13070-09-15 סרוסי נ' משטרת ישראל/לשכת תביעות תנועה חיפה

בפני כבוד השופטת אספרנצה אלון

מערער רונן ניסים סרוסי,

באמצעות עו"ד דרור חייק

נגד

משיבה

משטרת ישראל/לשכת תביעות תנועה חיפה
באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

פסק דין

בפניי ערעור על החלטת ביהמ"ש לתעבורה בחיפה מיום 19.7.15 שניתנה בתיק 934-07-15 (כבוד השופט שלמה בנגו'), הדוחה את בקשת המערער להאריך את המועד להגשת בקשה להישפט בגין דו"ח תנועה מס' 90501162326, המייחס לו עבירה של אי עצירה באור אדום בניגוד לתקנה 22(א) לתקנות התעבורה, עבירה שבוצעה ביום 29.1.13.

1. רקע

ביום 5.7.15 הגיש המערער בקשה להארכת המועד להגשת בקשה להישפט מכח סע' 230 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982. לטענת המערער נעשה לו עוול במקרה זה, שכן לא ביצע את העבירה ולא היה לו קשר אליה, המערער הינו מנהל חברה לביצוע עבודות עפר ואשר חלק מרכבי החברה רשומים על שמו. בעת ביצוע העבירה הנטענת נהג ברכב מר ריאן חארת, אשר אישר זאת בחתימת ידו והודיע כי אינו מתנגד להסבת הדוח על שמו, אולם המשיבה סירבה להסב את הדו"ח בטענה כי הבקשה הוגשה באיחור. המערער הבהיר כי לא קיבל את ההודעה הראשונה אך המשיבה טענה כי הודעה זו הומצאה בדואר רשום ולא נדרשה. המערער הופנה לדואר ישראל לבירור, אשר העלה כי לא ניתן לבצעו הואיל ועברה למעלה משנה. פניה נוספת למשיבה נדחתה אף היא.

בתגובתה הגישה המשיבה את אישור המסירה וטענה כי דבר הדואר חזר כ"לא נדרש" ועל פי תקנה 44א לתקנות סדר הדין הפלילי, המדובר בהמצאה כדין. רכב העבירה נמצא בבעלותו של המערער והתצהיר שהוגש הינו תצהיר שנחתם בדיעבד (15.9.13) למען יהיה רלוונטי למועד העבירה (29.1.13) ולכן משקלו אפסי.

2. החלטת ביהמ"ש קמא

עמוד 1

בהחלטתו קיבל למעשה ביהמ"ש קמא את טענות המשיבה וקבע:

"כפי שעולה מאישור המסירה שצורף לתגובה, הנאשם לא דרש את דבר הדואר, בניגוד לנטען בסעיף 16 לבקשה, ולכן, נוכח חלוף הזמן הניכר ובהעדר טעם ממשי מניח את הדעת, אין מקום לקבל את הבקשה.
אשר לטענת ההסבה וזהות הנהג, אין זה אוטומטי שביהמ"ש מקבל תצהיר מטעם הנהג שטוען שנהג ברכב בעת ביצוע העבירה.
במקרה דנן מסתבר כי התצהיר ניתן בדיעבד, ובדין טוענת המשיבה שבנסיבות אלו משקלו אפסי."

3. טענות המערער -

המערער חוזר על טענותיו בביהמ"ש קמא ומוסיף, כי טעה ביהמ"ש קמא עת קבע כי התצהיר שהוגש הינו תצהיר שניתן בדיעבד ולכן משקלו אפסי - כל תצהיר הניתן ניתן בדיעבד ובו מצהיר המצהיר על עובדות שהיו ואינו צופה פני עתיד. כן טעה ביהמ"ש קמא עת קבע כי לא ניתן טעם ממשי המניח את הדעת שכן קביעה זו מתעלמת מהטעם העיקרי והעקרוני ביותר והוא, אי ביצוע העבירה ע"י המבקש ומסירת פרטים של מי שביצע אותה. המערער פעל לצורך בירור בדואר ישראל כיצד הוצאה הודעה של "לא נדרש", אך רשות הדואר הודיעה כי לא ניתן לבצע את הבדיקה.

בדיון שהתקיים בפניי ביום 14.10.15 הוסיף ב"כ המערער כי ישנם מקרים חריגים בהם ראוי לפתוח את העיניים ולראות מה קרה - במקרה זה רואים אדם שיכל בקלות לשלם את הקנס ולחסוך הוצאות וטרדה, אך ניהל התכתבות רבה מול המשטרה ולאחר מכן מול רשות הדואר בדרישה לחקור לגבי אותו דבר דואר, הגיש בקשה לבי המשפט ועתה הגיש את הערעור - כך נגדם שמנסה לנקות את שמו ושפועל בתום לב. המערער הוסיף כי הינו בעל גליון תעבורה נקי וכי הוא מאוד מופתע וסבור כי נפלה טעות בגיליון שהציגה המשיבה.

המערער טען עוד כי מדובר באדם נורמטיבי המקבל דואר כדבר שבשגרה. תקלות במשלוח דואר בישובים קהילתיים בפריפריה הינן מכת מדינה ויכול ובאחד מכמה מקרים בהם חוזר הדואר כ"לא נדרש", שאין מדובר באדם שנמנע במתכוון מלקבל את דבר הדואר. עובדה היא שלאחר קבלת הודעת הפיגורים, הוגשה בקשת ההסבה תוך 30 יום ולא תוך 90 יום.

לו היינו דנים כאן בעבירה חמורה של אונס או גניבה, בוודאי לא הייתה המשיבה מאפשרת מצב בו מי שמודה חומק מעונש. ב"כ המערער מתקומם על כך כי המשיבה, מי שאמורה לקדש את העיקרון הבסיסי של אי הענשת חף מפשע, מנסה בכל הכוח להסתמך על טיעונים טכניים בלבד ולהשאיר את ההרשעה על כנה.

4. טענות המשיבה

המשיבה טענה כי יש לדחות את הערעור - הודעת הקנס המקורית נשלחה לכתובת הרשומה של המערער, אותה כתובת אליה נשלחה הודעה בדבר ריבית פיגורים. מדובר בכתובת מדויקת של רחוב ומשקיבל את ההודעה על פיגורים,

לא הייתה מניעה לקבל את ההודעה המקורית.

המערער לא הלך לקבל את הדואר הרשום המקורי שחזר בחודש מרץ כ"לא נדרש". במקרה זה חל סעיף 237ג לחסד"פ, המדבר על סירוב לקבל את המסמך - זה שהוא לא הלך לקחת את הדואר זה סירוב.

לפי סעי' 229 לחסד"פ בקשת ההסבה יש להגיש תוך 90 יום מיום המצאת תשלום הקנס - בענייננו הבקשה הוגשה באיחור ואפילו ביחס להודעה על פיגורים היא הוגשה תוך 30 יום וא מיד ולכן נדחתה. במצב זה המערער אמור היה להגיש, תוך 30 יום, בקשה להישפט לפי סעי' 223(א)(2) לחסד"פ, אך הוא לא עשה זאת, אלא מגיש כעבור 6 חודשים מהודעת הדחייה הראשונה בחודש אוקטוב, שוב בקשה להסבה ורק לאחר שנדחתה ובחודש יולי 2015, הגיש בקשה להישפט, זמן רב לאחר ביצוע העבירה.

התצהיר שצירף המערער לא ברור על מה הוא מבוסס, ואין זוכר הנהג שהוא נהג ברכב 8 חודשים לפני כן, בנוסף אין הודאה בביצוע העבירה, אלא רק הודאה שהרכב היה אצלו.

החלטת ביהמ"ש קמא שדחתה בקשתו הייתה סבירה - המשיבה מפנה לרע"פ 9580/11 **יוסף נ' מדינת ישראל** שם נקבע כי עם כל ההבנה לטענות, לא ניתן להתעלם מכללי הפרוצדורה בחוק, שכן אחרת עלולים להיות בתי המשפט מוצפים בבקשות להסבה באיחור ניכר.

לבסוף טוענת המשיבה כי מאחר ומדובר בעבירת קנס הרי שבנוסף לסעי' 237 חלה גם תקנה 44א לתקנות סדר הדין הפלילי של חזקת המסירה, לפי רואים בהודעת קנס שנמסרה גם בלא חתימה על אישור המסירה, אם חלפו 15 ימים מיום שנשלחה בדואר רשום, אלא אם הוכיח שלא קיבל את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו. המערער לא הצליח לסתור חזקה זו. מהערעור עולה כי פנה לדואר שנה לאחר שהדואר נשלח ולכן לא יכולים לבדוק את טענותיו. גם כאן מדובר במחדל שלו.

לבסוף טוענת המשיבה כי אין להשוות מקרה זה לעבירות של אונס או רצח, לא בכדי קבע המחוקק את חזקת המסירה לעבירות קנס. בעבירות קנס, עצם גובה הקנס אינה עילה להישפט, ככל הנראה למערער חשוב לבטל בגלל הנקודות, אך אין מקום להיעתר לבקשה לאור המחדלים המצטברים שלו לעמוד בהוראות הדין.

5. דין והכרעה

לאחר שעיינתי בהחלטות ביהמ"ש קמא, שקלתי טענות הצדדים ויישמתי את הדין וההלכה על נסיבות מקרה זה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

5.1 המסגרת הנורמטיבית

בקשה להארכת המועד להגשת בקשה להישפט מוגשת מכח סעי' 230 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982 אשר קובע:

"230. הודיע אדם לפי סעיף 229(א) שברצונו להישפט על העבירה, תישלח לו הזמנה למשפט תוך שנה מיום שנתקבלה הודעתו; בית המשפט רשאי, לקיים את המשפט גם אם אותו אדם ביקש להישפט באיחור, ובלבד שהתקיימו התנאים האמורים בסעיף 229(ה), בשינויים המחויבים, או מנימוקים מיוחדים אחרים שיפרט בהחלטתו. הורשע האדם בבית המשפט על העבירה ונגזר דינו לקנס, לא יפחת הקנס מהסכום הנקוב בהודעת תשלום הקנס, אלא אם כן ראה בית המשפט נסיבות מיוחדות המצדיקות הפחתתו."

סע' 229(ה) לחסד"פ קובע:

"תובע רשאי לדון בבקשה שהוגשה לאחר המועדים האמורים בסעיף קטן (א), אם שוכנע שהבקשה לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש ושמןעו ממנו להגישה במועד והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה."

סמכות זו של ביהמ"ש יש להפעיל בצמצום ורק מקום שהוכח בפניו כי האיחור בהגשת הבקשה נבע מסיבות סבירות שלא היו תלויות במבקש ושמןעו ממנו להגיש הבקשה במועד. כך נקבע, תוך הבחנה בין בקשה לביטול פס"ד שניתן בהעדר לבקשה להארכת המועד להישפט, בעפת (ב"ש) 42904-01-14 אברהם מויאל נ' מדינת ישראל (10.6.14), שם נקבע:

אלא שטענה זו אינה עולה בקנה אחד עם פסיקה מפורשת של בית המשפט העליון, אשר אבחנה בין הליך של בקשה לביטול פסק דין שניתן בהעדר התייצבות, לבין בקשה להארכת מועד להישפט בגין דו"ח. ראה רע"פ 1260/09 שלבי עאטף סעיד נ' מדינת ישראל (2.6.09): "ניתן לראות אפוא כי כאשר בעבירה מסוג "ברירת משפט" עסקינן, יש להראות כי האיחור בהגשת הבקשה להישפט נובע מסיבות סבירות, שכן הנחת היסוד היא כי הנאשם כלל אינו מעוניין להישפט בגין מעשיו. שונה מצב זה ממקרה בו לנאשם זכות להישפט מלכתחילה, כברירת מחדל, וניתן פסק דין בהיעדרו, שאז אז ישנו מקום לשקול ביתר שאת אם ישנו מקום לבטל את הרשעתו. במקרה שלפניי מכל מקום, עמדו על כך הערכאות הקודמות, כי לא השכיל המבקש להוכיח כי האיחור בהגשת הבקשה נובע מסיבות סבירות שכן...לא ניתנה סיבה הגיונית מדוע פעל להוכיח את חפותו כשנה ושמונה חודשים לאחר מתן הודעת הקנס..."

במקרים כגון זה העומד בפניי, בהם נטענת הטענה כי הודעת הקנס הראשונה לא הומצאה למערער ואילו מנגד הוגש אישור מסירה של הודעת הקנס אשר חזר עם ההודעה "לא נדרש", קמה חזקת המסירה הקבועה בתקנה 44א לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד - 1974 ויש לבחון האם הצליח המערער לסתור חזקה זו, שזו לשונה:

"חזקת מסירה"

44א. בעבירות תעבורה שעליהן חל סעיף 239א לחוק ובעבירות קנס רואים את ההודעה על ביצוע העבירה, ההודעה לתשלום קנס או ההזמנה למשפט לענין עבירת קנס כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור המסירה, אם חלפו חמישה עשר ימים מיום שנשלחה בדואר רשום, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את ההודעה או את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב

הימנעותו מלקבלן."

תוקפה וחוקיותה של תקנה זו אושרו לא אחת בפסיקת בית המשפט העליון - ראה לעניין זה רע"פ 106/15 **קריב נ' מדינת ישראל** (20.1.15) וכן רע"פ 8626/14 **מוחמד סמארה נ' מדינת ישראל** (10.2.15).

5.2 מן הכלל אל הפרט

כאמור, המערער טוען כי ישנה סיבה מוצדקת לאי הגשת הבקשה במועד - לא קיבל את הודעת הקנס הראשונה - וכן כי מיד לאחר שקיבל את הודעת הפיגורים, פעל הן מול משטרת ישראל והן מול רשות הדואר, בכדי להביא להסבת הקנס על שמו של הנהג שנהג בפועל ברכב אך משנדחתה בקשתו, הגיש בקשה להישפט. מנגד טוענת המשיבה, בין היתר, כי חלה חזקת המסירה במקרה זה וכי חזקה זו לא נסתרה.

הדין עם המשיבה - טענת המערער כי עשה כל העולה בידו בכדי לברר מה עלה בגורל הודעת הקנס המקורית, אינה עולה בקנה אחד עם המסמכים שבתיק, מהם עולה כי המערער פעל בעצלותיים ובמחדלו גרם לכך שלא ניתן היה לברר זאת, משעברה שנה מיום משלוח הדואר וכי בקשתו לבית המשפט הוגשו באיחור ניכר ואנמק:

לטענת המערער, הוא קיבל רק את ההודעה על תוספת פיגורים מיום **4.8.13**.

ביום 16.9.13 פנה המערער בבקשה להסבת הדו"ח, תוך העלאת הטענה כי לא קיבל את ההודעה המקורית.

ביום 27.10.13 השיבה המשטרה כי ההודעה נשלחה כבר ביום 11.2.13 בדואר רשום שחזר כ"לא נדרש" (האישור צורף) והפנתה את המערער לבדיקה ברשות הדואר או לפעול בהתאם להודעת התשלום שקיבל. מכתב זה התקבל במשרד ב"כ המערער ביום 3.11.13.

פנייתו של המערער אל רשות הדואר לא צורפה, אם כי מתשובת רשות הדואר עולה כי הפנייה נעשתה **ביום 6.3.14** ולכן הודע למערער כי "בהתאם לתקנות וחוק חברת הדואר - 1986, בקשה לברור גורל מכתב רשום בארץ, ניתן להגיש תוך שנה ממחרת משלוח דבר הדואר" ולכן, משעברה למעלה משנה, הרי שלא ניתן לערוך את הבירור.

תשובה זו התקבלה אצל המערער **ביום 3.4.14 וביום 7.4.14** פנה שנית למשטרת ישראל בבקשה להסב את הדו"ח, בבקשה שנדחתה ביום **17.6.14**.

את הבקשה להישפט הגיש המערער **ביום 5.7.15**, למעלה משנה לאחר שנדחתה בקשתו האחרונה.

צא ולמד, אילו היה פועל המערער מיד לאחר קבלת תשובת המשטרה (4.11.13) לבירור ברשות הדואר ולא ממתין 4 חודשים לצורך כך, הרי שניתן היה לברר מה עלה בגולל דבר הדואר ועל כך, אי לו להלין אלא על עצמו.

יתירה מזו - לא מצאתי כל הסבר ולו קלוש באשר לסיבה שהבקשה להישפט הוגשה כעבור שנה מיום שנדחתה בקשתו השנייה להסבת הדו"ח ונימוקיו של המערער באשר לעשיית צדק ואי הרשעת חף מפשע, אינם יכולים להצדיק מחדל כה חמור ולעניין זה, ראוייה הפנייתה של המשיבה לרע"פ 9580/11 **אייל יוסף נ' מדינת ישראל** (27.12.11):

"כפי שציין בית משפט השלום לתעבורה, וכפי ששב וציין בית המשפט המחוזי, על המבקש להסב דו"ח על שמו של זולתו באיחור כה ניכר, ליתן הסבר לפשר השיהוי. המבקש נמנע בשתי הערכאות להסביר מדוע איחר באופן כה ניכר בבקשתו להסבת הדו"ח, והסבר אינו בנמצא אף בבקשת רשות הערעור; גם לא הובאו "נימוקים מיוחדים אחרים" (סעיף 230). בקשת המבקש לזנוח את הפרוצדורה ולהתמקד במהות, שובת לב ככל שתהא, אין בה כל ממש, שכן אם תתקבל טענתו, משמעות הדבר שלא יהיה לכך סוף, ובקשות הסבה יוכלו להיות מוגשות ללא תלות בזמן ביצוע העבירה. אין להלום דבר זה, ולא זו היתה כוונת המחוקק ביצירת האפשרות של עבירות ברירת משפט".

די באמור בכדי להביא לדחיית הערעור אך למעלה מהצורך אציין, כי צדק ביהמ"ש קמא עת העניק משקל אפסי לאישור של מי שנטען שנהג ברכב, מר ריאן חארת - מדובר בתצהיר סתמי שלא כולל כל פירוט באשר לביצוע העבירה. תצהיר שניתן כעבור 8 חודשים מיום ביצוע העבירה וללא כל הסבר באשר לשאלה, כיצד זכר אותו מר חארת כי דווקא באותו יום הרכב היה בחזקתו ובעניין זה אפנה לרע"פ 8626/14 מוחמד סמארה נ' מדינת ישראל (10.2.15), פסקה 10.

לאחר שבחנתי החלטת בית משפט קמא, מצאתי כי דין הערעור להידחות וכך אני מורה.

לאור האמור, הערעור נדחה.

ניתן היום, ו' חשוון תשע"ו, 19 אוקטובר 2015, בהעדר הצדדים.

ניתן היום, ו' חשוון תשע"ו, 19 אוקטובר 2015, בהעדר הצדדים.

חתימה